

Punajäkälä eli richen ruber planus

Punajäkälä on ihon ja limakalvojen tulehduksellinen sairaus, jonka syntymekanismia ei tarkoin tunneta. Punajäkälää esiintyy yleensä vain aikuisilla.

Tavallisimmin tauti paranee itsestään. Punajäkälä jättää parannuttuaan rusehtavan täplän, jonka häviämiseen saattaa kulua jopa useita kuukausia.

Taudin uusiutuminen on myös mahdollista.

Oireet ja taudinkuva

Punajäkälän oireita ovat laakeat, kiiltäväpintaiset, sinipunertavat ja kutiavat näppylät. Näpyt esiintyvät joko yksittäin tai yhtyvät toisiinsa muodostaen suurempia ihottuma-alueita. Hankaukselle alttiille ihoalueille voi kehittyä myös rakkuloita. Ihottuma ilmenee useimmiten ranteissa, nilkoissa ja pakaroissa sekä ristiselässä. Kasvoilla ja hiuspohjassa sitä esiintyy erittäin harvoin. Punajäkälä ilmenee usein myös suun limakalvoilla, missä se tekee verkkomaista vaaleaa muutosta tai rikkoumaa. Tauti diagnosoidaan yleensä tyypillisten oireiden perusteella ja se voidaan varmistaa koepalan perusteella.

Hoito

Ihomuutoksia hoidetaan yleensä vahvoilla kortikosteroidivoiteilla, jotka hillitsevät myös kutinaa. Kutinaa voi hillitä myös antihistamiinitableteilla. Rakkulaisissa ja muuten laajoissa punajäkälätapauksissa voidaan käyttää kortikosteroidi -tablettihoitoa.

Suun limakalvoille käytetään kortikosteroidi –suuvoidetta, -liuosta tai takrolimuusivoiteita. Punajäkälän hoidossa voidaan käyttää valohoitoa. Hoitoa annetaan yleensä 10 – 20 kerran sarjahoitona valohoitoa antavissa yksiköissä.